

ZPRAVODAJ

63 JH

JIRÁSKOVA HRONOVA / ČÍSLO 2

1993

DNEŠNÍ PROGRAM

Salonek hotelové školy v 11.00 hod.
OŠ 63. JH
Jiráskovo divadlo v 14.00 a 16.30 hod.
Havrane z kamene - Žďár nad Sázavou
Komtur - soubor gymnázia J. Seiferta Praha
Slavie v 14.00 a 16.30 hod.
Zdravíčko, copak se zas vznášá v éteru?
Divadlo FKUFRU Olomouc
Před Jiráskovým divadlem v 15.30 hod.
Slavnostní zahájení 63. JH
Park AJ v 16.00 hod.
Promenádní koncert Koletovy dechové hudby
Salonek hotelové školy v 18.00 hod.
Tisková beseda
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Jiráskovo divadlo v 19.30 a 21.00 hod.
O snoch, krídlach a psovi Hurikánovi
Divadelné združenie Partizánské
Sokolovna v 19.30 a 21.00
Medvídek PÚ nebo tak nějak
LDS Čmukaři
Park AJ ve 21.00
Pocitové divadlo Jany Koubkové
Salonek hotelové školy ve 22.00
Schůzka českého střediska AITA

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

Slavie v 10.00 hod.
Volná tribuna
Rodný domek AJ v 10.30 hod.
Rozloučení se soubory
Salonek hotelové školy ve 12.30 hod. - OŠ JH
Třídy hotelové školy ve 13.30 hod.
Diskusní kluby
Park AJ v 15.00 hod.
Červený kohout letí k nebi - Bílé divadlo Ostrava
Jiráskovo divadlo v 16.30 a 21.00 hod.
Naši furianti - DS Duha Polná
Sokolovna v 16.30 a 19.30
Čertovské pohádky - Divadélko Na věži Jičín
Park AJ v 18.00
Promenádní koncert
Dětské dechové hudby ZUŠ Hronov
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Slavie v 19.30 a 21.00
Tatínku, ta se ti povedla
Studio Šrámkova domu Sobotka
Zleva Doleva (Velký Pepito)
Divadlo VŽDYCKY JINAK Vsetín
Park AJ v 21.00 hod.
Jazzperanto J. Koubkové
Dvůr ZŠ ve 21.15 hod.
Filmové představení Sestra v akci

Vážení účastníci 63. Jiráskova Hronova

Začíná letošní přehlídka, začíná její třiašedesátý ročník. Je to dlouhá řada let, dlouhý řetězec divadelních představení na jehož začátek již jeden lidský věk skoro nedohlédne. Kdybychom si mohli za sebou přechít všechny zahajovací projevy těch šedesáti tří festivalů, jistě by nás udivilo, jak různý význam a obsah byl v různých dobách Jiráskovu Hronovu přisuzován.

Časy se mění a politika, která je vždy výrazem doby, se mění s nimi, ale jedna věc je pro všechna léta trvalá - láska k divadlu. Spolehněme tedy na ni a v jejím jménu si zde všichni již po třiašedesáté po-třesme rukou.

Vás, milí hosté našeho města, vítáme stejně upřímně, jako každým rokem. Věřte, těšíme se na Vás po celý rok a teď máme velkou radost, že jste přijeli, že už jste tady - „u nás“. Sejdete se zde letos s mnohými změnami, z nichž bych chtěl upozornit zvláště na dvě.

Tou radostnou je - zbrusu nové zařízení a vybavení jeviště Jiráskova divadla. Stálo mnoho práce a mnoho peněz a nejsme dosud bez dluhů, ale máme z nového jeviště radost a věříme, že ji budete mít i Vy. Všechny Vás k prohlídce divadla srdečně zveme. Tou méně příjemnou, ale pro město významnou a nesmírně důležitou, je probíhající plynofikace města. Má přinést Hronovu lepší a čistší vzduch, moderní a pohodlnější topení. Proto nám promiňte některé čerstvě upravené výkopy, nedobře zadlážděné chodníky a dosud neuklizené skládky materiálu. Věříme, že to pochopíte a omluvíte, protože jste naši přátelé.

Rádi přijmeme, jako každým rokem, Vaše připomínky a návrhy kam upřít další úsilí, aby naše město bylo rok od roku hezčí, aby Vás přitahovalo nejen svým festivalem, ale i příjemným a čistým prostředím.

Srdečně Vás za celé město vítám v Hronově roku 1993.

ing. Miroslav H o u š t ě k
starosta města

Tradiční průvod Ohně přátelství za pozornosti mnoha návštěvníků se shromáždil před Jiráskovým divadlem, aby za svitu pochodní a při festivalové znělce mohla být zdvižena hronovská vlajka. Potom se průvod odebral do parku AJ, kde si diváci vyslechli krátké pásmo z díla Aloise Jiráska v podání Honzy Macha a Markéty Vítové. Slavnostní povídání přednesl i starosta města Ing. Miroslav Houšťek.

POHÁDKA?

Královna se podívala do zrcadla a znovu se ho optala: „Pověz kouzelné zrcadlo, kdo je na světě nejkrásnější?“

A zrcadlo odpovědělo: „Jsi krásná královno, opravdu krásná, ale na světě nejkrásnější je Sněhurka.“

Královna se hned rozzlobila a milé zrcadlo rozbila!

Hle, zde máme historický, přímo klasický případ intolerance. Královna slyší jiný názor na svoji krásu než chtěla slyšet a mluvčího tohoto výroku fyzicky likviduje. Kdyby se královna neunáhlila a například si v duchu řekla, že se zrcadlo určitě mýlí protože to, co říká je sice nesmysl, ale já přeci zase nemohu říci, že je to nesmysl jenom proto, že si to myslím já, asi by to se zrcadlem dopadlo trochu jinak.

Nebo, kdyby si královna aspoň řekla, že proti gustu žádný disputát a že má zrcadlo zřejmě radši blondýnky než černovlásky, určitě by proti němu nepoužila výhodu své fyzické převahy. My bychom přišli o příběh s dobrým koncem, ale možná, že by také ubylo jiných příběhů, které nedopadly zdaleka tak dobře jako tato pohádka.

Hezky Hronov vám všem přeje redakce.

GENERÁLNÍ SPONZOR

Banka pro život.

es

ČESKÁ SPOŘITELNA a. s.

Divadelní soubor Tyl Červený Kostelec - Karel Poláček: Otec svého syna

Začne to svižně, zlehka: dívka a mládenec zatančí v rytmu charlestonu na předscéně, ukáží divákům tabulku s nadpisem pojmenovávajícím (žertovně) téma situace a naladí nás na tóninu - řekněme pro stručnost - groteskní. Jistě - i takto by se dal Poláčekův text hrát. Je v něm přes všechnu úsměvnost prozařující lidské hemžení kus paradoxu (syn vychovává otce) i ironie, jež dovolují tento groteskní odstup a nadhled. Jenže - co bylo úvodem slíbeno se posléze koná zřídka a prakticky jen náhodou. Na příklad v některých „předváděcích“ nevěst (především Milena Langerová nebo někdy, občas ve scénách tety Valerie (Věra Hůlková). Jinak je to všechno - nebo téměř všechno - „přiběh ze života“, kde žertovnost (grotesknost) slíbená na počátku se ozve jen tehdy, když vyjde slovní vtíp. Je to velice prosté. Červenokostelecké představení prostě spoléhá především na schopnosti a možnosti herců. Situace nejsou uchopeny jako celek, vyloženy z jednoho pohledu a sevřeny jedním klíčem. To pak samozřejmě platí i o celku. Pro potvrzení tohoto názoru si ještě dovoluji připomenout scénu: Je-li v prvním obraze ještě jakýsi pokus o mírnou stylizovanou nadsázku (stoly s nápisem Vše pro firmu, pak prostředí bytu není už nic takového; je to právě jen popisné určení místa). A tak je skutečně vše na hercích - kde se chytí, tam se představení posune (nebo takový posun naznačí) o maličko výše, kde nikoliv tak stvoří

něco co bychom snad mohli nazvat reálným „vyobrazením“ toho, co předpisují slova textu. Naznačil jsem už, že to občas vyjde jinak, což svědčí pro herce. V tomto smyslu nemohu ovšem minout Václava Hustolesa Josefa Hrušky. Hraje, pravda, zcela odjinud, tak říkajíc po svém a „sólo“. Není vůbec groteskní, naopak je velmi přirozeně autentický. Ale není ani „vyobrazením“ postavy - na štěstí. Neboť má v sobě cosi, co by se dalo nazvat bytostnou divadelností, hereckou plasticitou, šlávností. I takhle, jako robustní jevištní kresba, by se dal ten text

hrát. Jenže by o to zase museli usilovat všichni. Asi by to leckteré také dokázali, leccos prozrazuje, že v tomhle souboru herci nechybějí. Ale to už jsem zase tam, kde jsme byli: chybí tomu představení pevné jednotící gesto, jež přísluší režii. Jan Čisár

Tradicionalisticky, konvenčně pojaté představení, orientované na prezentaci hereckých výkonů (pojatých spíše jako jednotlivá sóla). Celek se rozpadá do jednotlivých epizod, výstupů. Ovšem v hereckém potenciálu trvá evidentně výhoda červenokosteleckých. Bezesporu mě potěšil výkon Josefa Hrušky v roli zřízence Hustolesa. Pan Hruška má v sobě cosi z šarmu a osobitosti komiků prvorepublikánských filmů. Existuje na jevišti zcela svébytně, s mírou teatrálnosti, která je půvabná. Herecký temperament a zběhlost prokázaly i paní Jana Jančíková jako teta Valerie a Emilie Dynterová jako dohazovačka Nebuželská. Že není malých rolí dokazuje slečna v lila šatech a v zelené hučce (přehlídka nevěst; role to samozřejmě malá je, ale zmíněná slečna zaujme, protože přirozeně situačně jedná, nedemonstruje pouhé chování).

Inscenace jako celek postrádá jednotící tématickou a stylotvornou linii. Prezentuje pouze příběh a povětšinou vnějškově pojednané charaktery. Situačního citění najdeme v ní pomálu. Nepotěšila mě, ba mě i vadila scéna. Ač patrně vyrobená z povětšinou dřeva, působí kaširovaně až běda, uměle, nepřipadně, zčásti jak právě dovezená z obchodu, zčásti estrádně pojednaná (šitý na psacích stolech: vše pro firmu). Scéna má pouze funkci ornamentu, jevištnímu dění nijak nepomáhá, chvílemi mu spíše překáží. Ornamentálnost, popisnost a ilustrativnost je pro toto představení příznačná.

Daria Ullrichová

Představujeme lektory diskusních klubů: ROMAN POLÁK

ZÁLEŽÍ NA KONSTELACI

Lektorem jednoho z diskusních klubů je slovenský režisér Roman Polák. Pamatují si jej z jeho jediného vystoupení na Jiráskově Hronově s amatérským souborem z Brezna (Samuel Tomášik: *Svatba pod Kohútom*), z četných novinových recenzí, v nichž se většinou hovoří o jeho talentu a o svébytnosti jeho inscenací. Víc jsem o něm nevěděla a myslím, že nejen já. Proto jsem jej požádala, aby se nám blíže představil.

„Narodil jsem se v roce 1953, vystudoval VŠMU v Bratislavě, kde byl mým pedagogem Miloš Pietor, velmi dobrý režisér i pedagog a můj velmi dobrý přítel, který zemřel asi před dvěma lety. Jemu jsem později věnoval inscenaci *Macbetha* v Chicagu. Po škole jsem začal v košickém divadle a zajímavé bylo, že tak mladý jsem dělal i *Peer Gynla*. Říkal jsem, že když to neudělám teď, dokud jsem ještě hloupý, už to neudělám nikdy. Nebyla to nejlepší inscenace, ale byla něčím zajímavá. Potom jsem odešel do martinského divadla, kde jsem pracoval asi šest roků. Martinská éra byla velmi plodná, sešli jsme se tam lidé, kteří jsme si měli vzájemně co říci a z toho vznikly inscenace, které, měl jsem pocit, měly co říci i divákovi: já jako režisér, scenograf Jožo Ciller, jeho žena Marika Cillerová, kostýmní výtvarnice a dramaturg Martin Porubjak. V slovenském kontextu byla zajímavá Rozewiczova *Pasca* a *Medzivojnový muž* Karola Horáka. Tato etapa se završila dvěma inscenacemi, které jsou známější i v širším kontextu, a sice Marivauxovy *Dotyky* a *Spojenia* a Brechtův *Baal*.

Obě inscenace prošly četné festivaly v Evropě, až skončily v Edinbourgu v roce 1991. Za *Dotyky* jsme dostali takovou „známku kvality“, kterou jsme mohli rok používat.

Po revoluci jsem z Martina odešel na volnou nohu a od té doby režuruju v různých divadlech na Slovensku i v zahraničí (např. v bratislavském Národním divadle zajímavou hru Taboriho *Mein Kampf*, naposledy Wedekindovu *Lulu*). Moje spolupráce s českými divadly nebyla zatím početná, ale v současné době je ještě k vidění v pražském Národním divadle Claudelův *Saténový střevíček* a v příští sezóně bych měl připravovat ve Stavovském divadle Marivauxovu hru *Dvojilá nestá-*

lost srdce a v brněnském Národním divadle *Krále Leara*.”

Alaspoň tolik jsem vybrala ze zajímavého povídání Romana Poláka. Pak jsem ještě neodolala a zeptala se, co jej vedlo k tomu, že letos přijel jako lektor Hronova.

„Na Hronově jsem byl jen jedinkrát se souborem a pak už ne. Protože budu půl roku pracovat v České

republice, zajímá mě také, jaké je tu podhoubí amatérského divadla, co český divadelník cítí, po čem touží a tak dále. A co mu zas naopak dám já, to bude záležet na konstelaci, která nastane.”

Poděkovala jsem za rozhovor a popřála, aby ta konstelace byla optimální.

ex

OTOMAR KREJČA NA HRONOVĚ

Jak jsme vám včera slíbili přinášíme bližší informace o tom, jak se budou letošní diskusní kluby organizovat, kdo je povede a další důležité podrobnosti. Odpovídá dr. Milan Strotzer, odborný pracovník pro divadlo ARTAMA Praha.

Už několik let hledáme optimální formu diskusí na Hronově. Po loňském festivalu navíc vzešel požadavek, aby se diskusních klubů mohli zúčastňovat i seminariisté z KMD. Proto dochází letos hned k několika změnám.

Předně se posouvají všechny začátky klubů na odpolední hodinu, a to od 13.30 hod. právě z toho důvodu, aby se jich mohli zúčastnit naši mladí frekventanti KMD. Dále pak jsou připraveny dva různé typy diskusních klubů.

První typ klubu je rozborový a je určen především začínajícím divadelníkům, respektive těm, kterým bude vyhovovat více jak typ druhý. Budou v něm návodným způsobem za vedení divadelního odborníka a pedagoga analyzovány jednotlivé inscenace, uvedené na JH. Lektorkou tohoto diskusního klubu bude Jarmila Černíková - Drobná, divadelní vědec a dramaturg. Organizační vedení klubu má na starosti Juliana Jedličková. Klub bude pracovat s videozáznamy představení a najdete ho v hotelové škole na náměstí.

Druhý typ klubu je tematický a je určen především pokročilejším a pokročilým divadelníkům. Tento diskusní klub bude pracovat ve třech samostatných skupinách. Jeho lektori na základě impulzů, které přinesou inscenace z předchozího dne, zvolí téma, kterým se budou chtít zabývat. Toto téma vyhlásí na vývěsce v hotelové škole, kde budou tyto kluby také umístěny. Každý zájemce si pak bude moci z nabídky vybrat podle zájmu a zúčastnit se vybraného klubu.

Tento typ diskusního klubu nepředpokládá analýzu jednotlivých inscenací, také ji však nevyklučuje. Nepředpokládá ani bezprostřední vazbu na inscenace JH. Lektori mohou volit témata, která se dotýkají širších souvislostí amatérského divadla a divadla vůbec.

A kdo bude v tomto typu diskusních klubů přednášet?

Lektory těchto tří tematických klubů jsou:

1. PhDr. Ivan Vyskočil, divadelní autor, herec a pedagog DAMU Praha, (jeho klub začne pracovat až v pondělí),
2. Roman Polák a Jiří Frehár, oba významní divadelní režiséři, první ze slovenska druhý z divadla Labyrint v Praze,
3. Daniela Fischerová, dramatička, psychologka, spisovatelka a pedagog DAMU Praha, jejíž psychosomatický seminář by měl být na téma Teorie a praxe neverbální komunikace. Ivan Vyskočil pak bude mít k sobě asistentku, studentku
4. ročníku Damu, oboru režie Márii Záčeňskou. Hodnocení inscenací těch souborů, které o to předem požádaly zorganizuje Jiří Frehár.

A to je vše? Slyšel jsem, že na Hronově vystoupí i Otomar Krejča, režisér Divadla Za branou II?

To je pravda. Bude lektorem pouze jednoho diskusního klubu a to zítra v neděli.

Děkují za podrobné informace.

KŠ

SEN SE STÁVÁ SKUTEČNOSTÍ

Před rokem touto dobou jsme se loučili s návštěvníky 62. Jiráskova Hronova a opona Jiráskova divadla se zavřela na delší dobu z důvodů rekonstrukce havarijního stavu elektroinstalace a strojního zařízení. Před námi stál nelehký úkol stihnout rekonstrukci za osm měsíců tak, aby divadlo bylo připraveno na mezinárodní sympozium v květnu tohoto roku a na 63. JH. Nebudu daleko od pravdy, když řeknu, že sotva dozně poslední potlesk v hledišti odstartoval se závod s časem, který byl neúprosný. Na jevišti začala demontáž strojního vybavení, elektroinstalace a jiného zařízení, které sloužilo přes šedesát let. Hlavním dodavatelem nového vybavení se stal po výběrovém řízení TECHNOART s. p. Újezd u Brna, UNITRONIC Praha a AUDIO AND VIDEO Praha.

Tím však výčet firem a prací zdaleka nekončí, protože současně se opravovala a potahovala všechna sedadla v hledišti divadla novou látkou. Čalounictví Doležal jistě bude také dlouho vzpomínat na tuto zakázku,

neboť muselo být potaženo 1664 dílů, ze kterých jsou sestavena sedadla v hledišti.

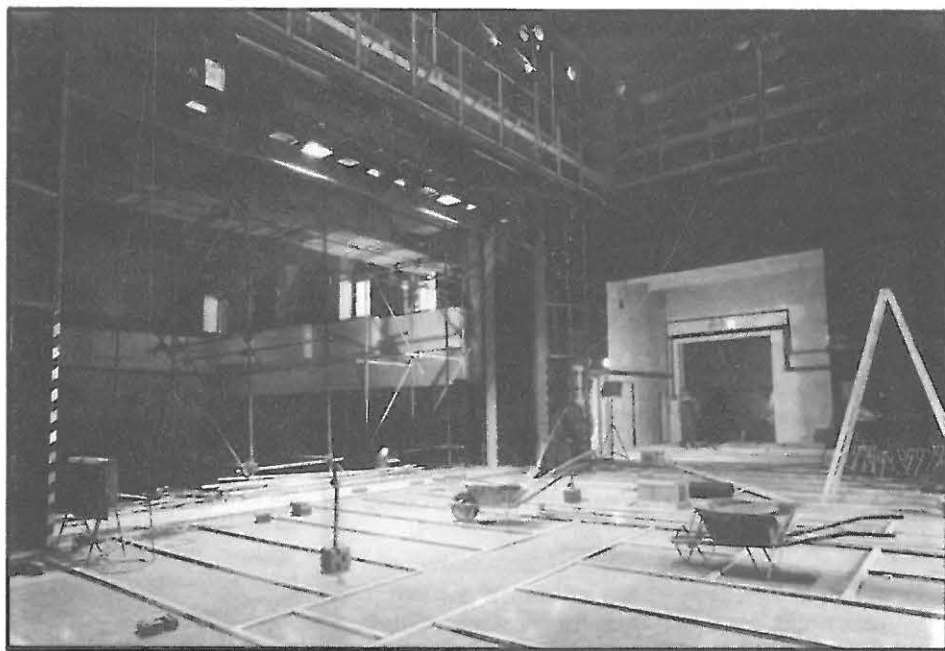
Uvnitř Jiráskova divadla bylo stále rušno, a to jak v hledišti, tak na chodbách, kde fir-ma Špreňar, za pomoci SOU KOVO v Hronově, prováděla rekonstrukci elektroinstalace v divácké části divadla. Na nedostatek práce si nemohli stěžovat ani zedníci firmy Klugar, kteří opravovali, zazdívali, štukovali a zahlazovali stopy po všech předcházejících řemeslnících tak, aby včas nastoupili malíři. Vymalování celého Jiráskova divadla převzalo SOU Stavební z Náchoda. Pod vedením mistra pana Kindla předvedli učňové tohoto učiliště opravdový koncert a potvrdili pravidlo, že pokud se o učně postará mistr takovýto kvalit, nebudeme mít nikdy nedostatek kvalitních řemeslníků.

Mohlo by se zdát, že s rekonstrukcí nebyly žádné problémy, ale opak byl pravdou. Největším problémem jsou vždy finance. Oslovili jsme s naší prosbou o pomoc mnoho institucí, podnikatelů, divadelníků a občanů.

Rozsah tohoto článku nám nedovolí jmenovat všechny, kteří nám přispěli na konto „NADACE JIRÁSKOVA DIVADLA“, všem však patří upřímný dík. Náklady na rekonstrukci jsou stále vyšší než opatřené prostředky, a proto prosíme i nadále o pomoc. Svoje příspěvky můžete zasílat na konto u České spořitelny a. s. číslo účtu 99950 - 558 / 0800.

Není možné v tomto článku zapomenout na Hronovské kulturní středisko, které se stalo garantem celé rekonstrukce a se svými zaměstnanci v Jiráskově divadle odvedli obrovskou a poctivou práci. Je nutné podotknout, že by se vše nepodařilo nebýt pochopení starosty našeho města a všech, kteří vědí, že Jiráskovo divadlo a tím i jeho festival dělají Hronov Hronovem.

Jiráskovu divadlu se vdechla nový život, ať jsou jeho dveře otevřeny všem ochotníkům a návštěvníkům na mnoho dalších let.
Jiří Bartoň

NEPŘEHLÉDNĚTE!

OCHOTNÍCI VČERA A DNES

(Volná tribuna)

Zájmové divadelní organizace SČDO, ADA a pracoviště IPOS ARTAMA spolu s festivalovým výborem a organizačním štábem 63. Jiráskova Hronova srdečně zvou všechny divadelníky a přátele amatérského divadla na setkání na téma „Ochotníci včera a dnes“. Jedním z témat o nichž se jistě bude mluvit, je stávající systém divadelních přehlídek. K veřejné rozpravě vydal Svaz českých divadelních ochotníků výtahy z referátů dr. M. Strotzera a J. Doležala z divadelní konference SČDO. Jsou k dispozici v informační kanceláři JH. Diskusní setkání se uskuteční v neděli 8. srpna od 10.00 hodin ve Slavii.

Lenka Lázňovská
předsedkyně Fest. výboru JH

Dr. Milan Strotzer se omlouvá za zúženou informaci o této volné tribuně, kterou zveřejnil v bulletinu dARTAMAN č. 4/93.

BANKA PRO ŽIVOT

Jak si finančně stojí festivalový výbor na jehož bedrech leží celkové hospodaření přehlídky, to byla otázka, kterou jsem postavil před hlavní ekonomku Městského úřadu v Hronově paní Janu Šatrovou.

● K financování přehlídky amatérského divadla - 63. Jiráskův Hronov je zajištěna dotace MK ČR ve výši 160.000 Kč, příspěvek generálního sponzora - České spořitelny a. s. v částce Kč 300.000,- a příspěvek Okresního úřadu Náchod v částce 60.000,-. S vlastními příjmy počítáme ve výši Kč 58.000,-. Celkem tedy Kč 578.000,-.

Na tuto částku byl zpracován rozpočet výdajů, kde např. na financování nákladů, spojených s ubytováním, dopravou a stravováním účinkujících souborů počítáme s částkou Kč 154.000,- na zajištění klubu

mladých divadelníků s Kč 24.000,- na propagaci přehlídky je rozpočtováno Kč 61.400,-, na vydávání publikací (Zpravodaj JH, programová brožura) Kč 74.800,-, výdaje spojené se zajištěním hracích prostor činí Kč 107.000,-, na mimodivadelní program počítáme s 85.000,- Kč a atd.

Kromě tohoto vyčíslení se podílí Městský úřad v Hronově částkou cca Kč 35.000,- na nákladech přehlídky různými službami, které nebudou účtovány.

Všechny soubory dostaly limitovanou částku na dopravu. Co když ji překročí?

● Letošní přehlídka bude hostit 23 souborů z různých koutů naší republiky, 2 soubory ze Slovenské republiky, 2 soubory z Anglie. Vzhledem k tomu, že náklady spojené s dopravou souborů do Hronova budou jistě

značné, museli jsme přistoupit k limitu, který jsme schopni z rozpočtu uhradit. Věříme, že případný rozdíl bude ochoten zaplatit zřizovatel jednotlivých souborů. Zároveň jsme požádali přednosty Okresních úřadů v místech působnosti souborů, o poskytnutí příspěvku.

Jak se Vám podařilo získat centrálního sponzora?

Odpovídá Hronovské kulturní středisko:

Ten, kdo nemá línou hubu,
s trochou štěstí, s trochou umu
ten dostane na kulturu.
Spořitelně patří díky,
my čekáme návštěvníky.

Děkuji za rozhovor.

KŠ

Josef Doležal, předseda západočeského výboru SČDO a dlouholetý činovník v oblasti amatérského divadla nám napsal o řadě problémů, které se tak mohou stát příspěvkem k diskusi na téma *Ochotníci včera a dnes*. Připojte se i vy k této diskusi. Čekáme na vaše příspěvky.

Redakce

MOJE POSTŘEHY Z JIRÁSKOVÝCH HRONOVŮ

Patřím mezi pamětníky Jiráskových Hronovů, zúčastňuji se jich už přes třicet let a mohu vzpomínat na krásné inscenace Radnických, Brněnských, Skřivanů, Vyškova, Ostravského přívozu, Č. Budějovic, Olomouckého studia a dalších. Sám jsem na Hronově také hrál a jednou byl dokonce členem poroty, takže jsem za ta léta mohl nazírat na Hronovský festival z mnoha úhlů a zodpovídat si tak postupně sám otázky, které jsem vyslovoval coby hronovský začátečník.

Předně konstatuji, že mne jako divadelníka a občana ČR existence JH naplňuje hrdostí, že festival s tak dlouholetou tradicí máme a že nám ho divadelníci z celého světa závidí. Nicméně každé sebeuspokojení vede k ustrnutí a „pokládá Honzu do pohodlného zápečí“.

Mé první dojmy z hronovských festivalů byly ohromné. Jednak mne naplňovaly sebevědomím, že patřím k té sortě „bláznů“, která tak výrazně pokouší Thálii, jednak jsem zde nacházel vzory k nimž jsem se snažil alespoň přiblížit. JH byl pro mne provokací dovědět se o divadle co nejvíce, byl pro mne inspirací i potěšením z uzavírání nových přátelství. Viděl-li některou inscenaci několikrát, pak se už ten silný dojem z dobrého představení neopakuje v takové intenzitě a nacházíš i chybičky a nedostatky. A tak tomu i je s mými zážitky z Jiráskových Hronovů, v čemž se zřejmě ztotožňuji s ostatními pamětníky.

Vzpomínám na jev, který charakterizoval Jiří Beneš větou: „Po Hronově chodí zlý muž“. Reagoval tím tenkrát na kritické výtky a dotazy některých hronovských účastníků, kteří se po zhlédnutí představení ptali: „Kdo to sem poslal“, nebo „Kdo to vybíral?“. Při tom uváděli představení jiná, která viděli v okruhu svého působitě nebo i inscenace vlastní a cítili se ukřivdění, že právě tato představení nebyla na Hronov vybrána. Z toho jsem vyrozuměl, že hrát na Jiráskově Hronově není snadné a že závist často překrývá tu potřebnou vlastnost umět si fandit. Později jsem poznal, že sestavit repertoár JH byla práce nesnadná a nervy drásající pro různé zásahy orgánů hlídajících na stráž ideové čistoty. A také jsem poznal, jak některé soubory na JH hrály proto, že „poklonkovaly u vrbiček“. Došlo i k takovému jevu, že z pamětního háje byly souborům odstraněny jejich desky připomínající, že na JH soubor hrál, protože šlo o hru „nedoporučovaného“ autora, jakoby se z historie dal nějaký fakt vymazat. Jednu dobu jsme si dokonce s Jirkou Benešem povídali na téma, že JH je třeba obětovat stranickým a státním orgánům, aby tu uplatnily a vybilý svou bdělost a ostrážitost a mohly tak být pořádány daleko svobodnější festivaly jiné, ochotníkům prospěšnější, jakým byl na př. poděbradský FEMAD nesoucí časem nepsaný podtitulek „Festival neuznaných“. Doba ideologického hlídování je naštěstí za námi, nemám však pocit, že systém výběru inscenací je už ideální. Stojíme jak před problémem odpovídajícího systému oblastních, či krajových přehlídek pro výběr na přehlídky národní, tak před povinností ujasnit si kritéria všech členů porot (včetně sestavení porot) pro výběr inscenací na Hronovskou žatvu.

Při prvních návštěvách JH jsem byl fascinován ochotou i trpělivostí hronovských obyvatel, které festival naplňoval hrdostí. I v nejzapadlejších prodejních na předměstí se vyznačoval personál ochotou obstarat i zajistit nemožné, občané ochotně vycházeli návštěvníkům JH vstříc a dokonce tolerovali mnohé výstřelky rozjařených hostů, k nimž i já jsem zaujímal kritické postoje. Zdá se mi, že ta vlna nadšení, hrdosti a ochoty v Hronově slábne a že slábne i nabídka a obětavost pořadatelů s jakou jsem se později setkal na jiných festivalech nově založených jako např. ve Vysokém, v Želči či v posledních dvou letech v Třebíči.

Proměňuje se i skladba návštěvníků JH. Roste účast mladých a to je kladný jev mnoho slibující. Mnoho návštěvníků však přijíždí do Hronova ze setrvačnosti a hlavně pro opětné setkání s přáteli. To by také nebylo zlé. Začínám však objevovat i silící skupinu těch, jimž divadelní představení na JH jaksi překážejí a jsou dobrá pouze k tomu, že zaplněním hlediště se uvolní místa v restauracích.

Slychávám také výhrady k pojetí JH jako divadelní žatvy. Domnívám se, že koncepce byla správná, že však jde o proces v němž si buď návštěvníci zvyknou uvidět alespoň částečný obrázek toho, co se v celé rozmanitosti divadelních druhů v našem státě děje, nebo se rozhodnou pro návštěvu specializovaných národních přehlídek.

Problémem JH zvláště v poslední době zůstávají tzv. vzdělávací akce. Je jasné, že v rozborových seminářích není možné poměřovat nepoměřitelné a nesoutěžnost festivalu to také rozumně akceptuje, ale názorné rozborové alespoň několika stěžejních inscenací by k růstu odborných znalostí zájemců mohly přispět více než tomu bylo v posledních letech. Chybějí tu i přednášky či semináře k palčivé problematice ochotnické současnosti (dramaturgie a úpravy, žánr a jeho volba i čistota, inscenační záměr a pod.). Škoda také, že ubývá setkání delegátů jednotlivých krajů či regionů, neboť faktu, že se na JH sejde určité množství účastníků je třeba k prohloubení organizačního sepětí a informovanosti lépe využít.

Zvláštní otázkou je vztah těch, kteří na Hronově hrají, či se ho jako vnímatelé zúčastňují a těch, kteří jej organizují, porotují, lektorují. Je snad už nepotřebné zdůrazňovat, že ochudit amatérské festivaly o aktivní účast profesionálů v roli porotců a lektorů by bylo nenahraditelnou škodou. Přesto je mi občas smutno z toho, kolik lidí vydělává na tom, že ochotničití „blázní“ hrají zadarmo a se zápalem divadlo. Domnívám se, že každý kdo se jakékoli akce divadelních amatérů účastní, ať jako organizátor, porotce, lektor či tvůrce Zpravodaje, by měl ochotníkům především fandit, snažit se jim pomoci a mít ochotnické divadlo rád. Vždyť slovo amatér souvisí s láskou a neměla by to být sebeláska.

Vybral jsem ze širokého tématu pár, podle mého názoru hlavních problémů. Jejich řešení je potřebné, abychom nejen my staří, ale všichni návštěvníci Jiráskových Hronovů mohli být naplňováni onou hrdostí o které píšu v úvodu.

Josef Doležal

Jazzová zpěvačka na Hronově

Jana Koubová si Hronov oblíbila a díky několika šťastným náhodám ji zde přivítáme hned dvakrát. Dnes i zítra a její vystoupení budou takovým malým překvapením.

Změna programu:

Změna je život a žijeme i my, takže ani nám se nevyhnula.

Bohužel musíme oželeť dvě inscenace, které byly do programu letošního Jiráskova Hronova zařazeny. Jednu z nich je Čapkův Loupežník DS Tyl z Rakovníka a zapříčinila ji vážná onemocnění představitelky Fanky a paní profesorové Aleny Mutinské a Zdeňky Karnoldové, jimž tímto přejeme brzké uzdravení.

Neuvidíme také Puškinova Cara Saltána Divadla Machovaja ze Sankt Peterburgu: soubor pry neobdržel včas výjezdní povolení.

Vydává organizační štáb

63. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktoři:

Alena Exnarová

Jan Kulhavý

Daria Ullrichová

Jan Císař

Zdeněk A. Tichý

Technický redaktor:

M. Zhibo

Tiskoun:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč